

Examen HAVO
2016

tijdvak 1
vrijdag 27 mei
13.30- 16.00 uur

Turks

Bij dit examen hoort een bijlage.

Dit examen bestaat uit 51 vragen.
Voor dit examen zijn maximaal 56 punten te behalen.
Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Geef niet meer antwoorden (zinnen, redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld één zin wordt gevraagd en je antwoordt met meer dan één zin, dan wordt alleen de eerste zin in de beoordeling meegeteld.

Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven. Als je in het Turks antwoordt, levert dat 0 punten op.

Tekst 1 İstanbul'u Dinliyorum

- 1p 1 In het eerste en het derde couplet prikkelt de wind twee zintuigen.
Welke twee zintuigen zijn dat?
- 1p 2 Welk ander woord gebruikt de dichter voor het woord 'wind' in het vierde couplet?

Tekst 2 Cüneyt Arkın

- 1p 3 Cüneyt Arkın neden dolayı oyuncu olmuştur?
A ailesinin ısrarla istemesinden
B Göksel Arsoy'un ısrar etmesinden
C Hacı Yakup'un arzu etmesinden
D film yönetmeninin istemesinden
- 1p 4 De acteur heeft een nieuwe stijl ontwikkeld door extra scholing te volgen.
In welke alinea is zijn nieuwe stijl weergegeven?
- 1p 5 Om welke reden heeft Cüneyt Arkın de prijs afgewezen?
- 1p 6 Sanatçı oyunculuğun yanı sıra hangi işi de yapmıştır?
A film yönetmenliği
B müzik öğretmenliği
C köşe yazarlığı
D oyun yazarlığı

Tekst 3 Muz Cumhuriyeti

- 1p 7 Aşağıdakilerden hangisi yazıda daha derinliğine işlenmiştir?
Muz,
A az gelişmiş ülkelerde ulaşılmaz bir meyveydi.
B bazı büyük şirketlerce yolsuzluk için kullanıldı.
C dünyaya Afrika'dan Portekizliler yoluyla yayıldı.
D Muz Cumhuriyeti deyimiyle dünyaya tanıtıldı.

- 1p 8 'Hindistan'da da muzun anlamı tadını aşılıyor' ile anlatılmak istenen nedir?
A eskiden muzun elmadan daha değerli olduğu
B Hinduların muzunu bilen en eski toplum olduğu
C muzun Hindu inancında derin bir anlamının olduğu
D muzun tadının bilindiğinden daha güzel olduğu

- 1p 9 Welk bedrijf speelt de meest actieve rol in bananenhandel volgens de tekst?

Het ontstaan van het begrip 'Muz Cumhuriyeti' is volgens de tekst gerelateerd aan gebeurtenissen in twee landen.

- 1p 10 Om welke twee landen gaat het?

Hieronder staan verschillende namen en woorden die bij elkaar passen.

- 2p 11 Noteer het juiste cijfer en letter die bij elkaar passen.

naam	woord(en)
1 Dan Koepfel	a cesaretli
2 United Brands Company	b ulaşım altyapısı
3 Lorenzo Dow Baker	c araştırmacı
4 Cuyamel Fruit Company	d tek adam iktidarı
5 United Fruit Company	e karanlık işler

Tekst 4 Burçlar ve Turizm

- 1p 12 Parçaya göre yazar neden şikayet etmektedir?
A farklı kişilik testlerinin kullanımındaki yanlışlardan
B iş görüşmelerinde psikoloji uzmanlarının eksikliğinden
C iş yerlerindeki çalışma ortamlarının yetersizliğinden
D sevmediği mesleğe başvuran kişilerin çokluğundan
- 1p 13 Parçada kişilik ve deneyim nasıl karşılaştırılmaktadır?
A Her ikisi de birbirinin tamamlayıcısıdır.
B Kişilik, deneyimden daha önemlidir.
C Deneyimler kişilikten daha ağır basar.
D Her ikisi de ayrı ayrı değerlendirilmelidir.
- 1p 14 Parçaya göre Aslan burcu ile Koç burcundan olan çalışanlar arasındaki fark nedir?
A eğlence sektörüne verdikleri önem
B ekiple ve bireysel çalışma yöntemleri
C grup yönetimindeki kişisel etkileri
D sorun çözmedeki stratejik yaklaşımları

- 1p 15 Parçaya göre aşağıdaki burç ve özelliğinin verildiği eşleştirmelerden hangisi **yanlıştır**?
- A Balık burcu insanlarla gayet iyi anlaşır.
 - B Boğa burcu ihtişam, lüks ve zevki sever.
 - C Oğlak burcu eğlence sektöründe başarılıdır.
 - D Yengeç burcu girişimcilik ruhuna sahiptir.

Tekst 5 Diyarbakır Surları

Kies bij iedere open plek in de tekst het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.

- 1p 16
- A bölge
 - B görkem
 - C mimari
 - D motif
 - E müze
- 1p 17
- A ayak
 - B kontrol
 - C koruma
 - D yer
- 1p 18 Dördüncü ve beşinci paragraf arasındaki ilişki nedir?
- A Dördüncü paragrafta yöneticiler, beşincide kale burçları anlatılıyor.
 - B Dördüncü ve beşinci paragrafta Osmanlı dönemi anlatılıyor.
 - C Her iki paragrafta ana konu olarak burç kabartmalarına değiniliyor.
 - D Her iki paragrafta ana konu olarak surların onarımına değiniliyor.
- 1p 19
- A hanlara
 - B kitabelere
 - C mescitlere
 - D resimlere
- 1p 20
- A görkemleştirilmiş
 - B sağlamlaştırılmış
 - C yenilenmiş
 - D yükseltilmiş

1p 21

- A armağanlarını
- B davetiyelerini
- C koşullarını
- D tekliflerini

1p 22

- A değer yitirken
- B güzelleşirken
- C önem kazanırken
- D yozlaşırken

Tekst 6 Bir Sürgün

1p

23 Behçet Necatigil'e göre Yakup Kadri'nin romanlarında esas olarak işlediği konu nedir?

- A Fransa'ya kaçan Jön Türkler'in Paris sefaları
- B Paris'te yaşayan yönetim karşıtı gençlerin üstün başarısı
- C Tanzimat dönemindeki muhafazakarların tutumu
- D Tanzimat dönemi ile Cumhuriyet dönemindeki olaylar

1p

24 Parçaya göre hürriyet tutkunu genç Doktor Paris'i nasıl tanımıştır?

- A arkadaşından
- B gazetelerden
- C romanlardan
- D üniversiteden

1p

25 Yakup Kadri, 'Bir Sürgün' romanında ülkesini nasıl bir duyguyla anlatmıştır?

- A hayranlıkla
- B korkuyla
- C tutkuyla
- D üzüntüyle

1p

26 Parçaya göre eserlerdeki baş kahramanların ortak özelliği nedir?

- A bulduğu ile yetinme
- B her şeye sahip olmama
- C her şeyden faydalanma
- D umduğunu bulamama

Tekst 7 Değişik Bir Ülke

- 1p 27 İlenmek sözcüğü parçada hangi anlamda kullanılmıştır?
A dilek
B lanet
C nefret
D sevgi
- 1p 28 Hoe wordt de Chinese vloek volgens de tekst omschreven?
Je moet in het Turks antwoorden.
- 1p 29 Welke drie landen doen hun werk goed volgens de tekst?
Je moet in het Turks antwoorden.
- 1p 30 Yapılan ankete göre ekonomileri oturmuş ülkeler neden parçada geçen [c] şikkını tercih ediyor?
A bir iki yıl içinde ne yapacağını bilemediğinden
B genel anlamda bir seçeneği olmadığından
C kısa dönemde ne yapacağını bildiğinden
D yapacağı her yatırımdan kazançlı çıkacağından
E yatırım yapabileceği alanların azlığından
- 1p 31 Parçaya göre birkaç yıl önce Türkiye'deki büyüme oranı neden Çin'deki seviyede seyretmekteydi?
A biyoteknoloji alanındaki yatırımların gittikçe çoğalmasından
B geleceğini göremedikleri yatırıma değer vermediklerinden
C getirisi daha uzun dönemde olabilecek yatırıma yönelmelerinden
D memleketin ihracatına ve ihraç mallarına yatırım yaptıklarından
E yatırımcıların daha çok inşaat sektörüne yönelmelerinden
- 1p 32 Parçaya göre 'günübirlik kararlarla vaziyeti idare etmek' hangi sonucu doğuruyor?
A Asya'daki siyasi kriz Türkiye'yi etkiliyor.
B Avrupa'nın ekonomik krizi Türkiye'yi etkiliyor.
C Teknolojik ürünlerin ihracatı engelleniyor.
D Teknolojik yatırımlara öncelik verilmiyor

Tekst 8 Rengârenk Özgürlük: Mandela

- 1p 33 Parçaya göre büyük bir lideri sinema karelerine sığdırmanın çok zor olmasının sebebi nedir?
A Çevresindeki kişiler de çok önemlidir.
B Düşünceleri karmaşık ve anlaşılır değildir.
C Hayatı birbirinden değerli detaylarla doludur.
D Yaşadıkları zorluklar gizli sırlarla doludur.
- 2p 34 Vanwege welke drie redenen heeft Nelson Mandela volgens de tekst zijn vrijheid gekregen?
Je moet in het Turks antwoorden.
- 1p 35 Parçaya göre aşağıdaki cümlelerden hangisi doğrudur?
A Cezaevi müdürünün izniyle, Mandela oğlunun cenazesine katılmıştır.
B Eşi Winnie, silahlı çatışmaya son verme kararına saygı göstermiştir.
C Nelson Mandela ve arkadaşları aynı hücrede kalmışlardır.
D Nelson Mandela ve arkadaşları şiddet içeren olaylara katılmışlardır.
- 1p 36 Aşağıdaki temalardan hangisi Mandela: Özgürlüğe Giden Yol filminde ele alınırken, 'Özgürlüğün Rengi' filminde **işlenmemiştir**?
A gardiyanların tavrı
B mahkumiyet hayatı
C meslek hayatı
D politik düşünceleri
E yol arkadaşları
- 1p 37 Welke stappen heeft Nelson Mandela ondernomen om president te kunnen worden?
Schrijf de eerste twee en de laatste twee woorden van de zin waarin dat staat.
- 1p 38 Mandela'nın, eşi Winnie'den ayrılmasının sebebi nedir?
A başkanlığından dolayı yeterince zaman ayıramaması
B eşinin barış elçiliği ödülünü kabul etmemesi
C eşinin silahlı çatışmaya devam etmek istememesi
D yıllarca ayrı kalmasından dolayı artık onu unutması
- 1p 39 Üçüncü filmde esas olarak anlatılan nedir?
A gardiyanın değişimindeki gizem
B halkın kurulu düzene isyanı
C hayat mücadelesinin kronolojisi
D liderin bilinmeyen yanları

Tekst 9 Antik Çağ Mozaiklerinde Matematik

- 1p 40 Yazının birinci paragrafında geçen 'Ağaç yaşken eğilir' ifadesi aşağıdaki hangi atasözünü veya deyimini akla getirmektedir?
A akıl yaşta değil baştadır
B her taşın altından bir Çapanoğlu çıkar
C su akar yolunu bulur
D su testisi su yolunda kırılır
E yılanın başını küçükken ezmeli
- 1p 41 İkinci paragrafta vurgulanan konu nedir?
A araştırma kabiliyeti
B iletişim zorluğu
C plan ve uygulama
D pratik ve teknik
E ulaşım güçlüğü
- 1p 42 Yazıya göre mozaik kodlamaları niçin yapılmaktadır?
A araştırmayı daha kolaylaştırmak için
B geometrik şekiller oluşturmak için
C mozaikle matematiği birleştirmek için
D mozaiklerin dönemini belirlemek için
- 2p 43 Welke van de onderstaande beweringen zijn juist volgens de tekst en welke zijn onjuist?
Neem de nummers over en noteer achter elk nummer 'juist' of 'onjuist'.
1 De Amisos en Antandros mozaïken bestaan uit verschillende patronen.
2 Het tijdstip voor de coderingswerkzaamheden was van te voren vastgesteld.
3 De geometrische coderingen op alle mozaïken waren hetzelfde.
4 De geometrische patronen op de mozaïken zijn systematisch aangelegd.

Tekst 10 Yerin Altında 8 Bin Asker

- 1p 44 Wat is de meest opmerkelijke eigenschap van de Terracottasoldaten?
- 1p 45 Wat is het mysterie van het Terracottaleger waar experts nog steeds onderzoek naar doen?
Je moet in het Turks antwoorden.

- 1p 46 Ortaya çıkarılan bu buluş neden bir hazine olarak nitelendirilmektedir?
A askerler paralarıyla gömüldüğünden
B bozulmadan günümüze kadar gelmesinden
C büyük miktarda altın bulunduğundan
D kültürel öğeler barındırdığından
- 2p 47 Welke van de onderstaande beweringen zijn juist volgens de tekst en welke zijn onjuist?
Neem de nummers over en noteer achter elk nummer 'juist' of 'onjuist'.
1 De soldaten staan in een willekeurige volgorde en zijn even belangrijk.
2 Doordat de wapens van brons zijn gemaakt, zijn ze niet beschadigd.
3 Sommige soldaten en paarden zijn alleen van brons gemaakt.
4 De beelden worden geprikt voordat ze in de oven worden gezet.
- 1p 48 Uzmanlara göre, yer altındaki bazı odalar neden boş olarak bulunmuştur?
A bilinmeyen şekilde heykellerin toz olarak dağılmasından
B imparatorun yeteri kadar zamanı kalmadığından
C odalardaki heykellerin gizlice çıkarılıp götürülmesinden
D yeterli sayıda asker veya at heykellerinin yapılamadığından
- In de tekst worden drie redenen genoemd waarom keizer Çin Şi Huang het Terracottaleger heeft laten maken.
- 1p 49 Schrijf deze drie redenen op.
Je moet in het Turks antwoorden.

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.

Lees bij de volgende opgaven steeds eerst de vraag voordat je de bijbehorende tekst raadpleegt.

Tekst 11 Çağımızın Yeni Sorunu

Het is bekend dat tegenwoordig de meerderheid van de werknemers met mobiele apparaten alle nieuwste ontwikkelingen op hun werkplekken willen volgen.

- 1p **50** Hoe houden de mensen tijdens hun vakantie afstand van hun werk? Noteer de eerste twee en de laatste twee woorden van de zin waaruit dat blijkt.

Tekst 12 e-Vize

Tijdens het plannen van je reis naar Turkije kom je op internet deze tekst tegen. In de tekst worden de voordelen van het e-visum genoemd.

- 2p **51** Schrijf vijf voordelen op.
Je moet in het Turks antwoorden.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.